MIROSŁAW OROŃ

ur. 1925; Puławy

Miejsce i czas wydarzeń	Puławy, Końskowola, II wojna światowa
Słowa kluczowe	Projekt Akcja Reinhardt - w kręgu Zagłady, okupacja niemiecka, Żydzi, wysiedlenie Żydów z Puław

Wysiedlenie Żydów z Puław

[Jak doszło do likwidacji getta w Puławach?] Świadkiem nie byłem tylko tak mniej więcej jak myśmy słyszeli, że kazali iść dwójkami, i to część poszła do Końskowoli, czyli wyrzucili ich z Puław, ale szli pod strażą i niemieckich żandarmów, i tej policji żydowskiej. I właśnie część w tartaku była [spalona], i część wywieźli tam na wschód tam do tych terenów, gdzie tych Żydów mordowali.

Nie pamiętam tego żeby oni wychodzili z Puław, jak byli wysiedleni. Bo tak było, że to jakoś nie było tak dużo, te parę tysięcy, część pouciekało, to z dzieciakami za rękę poszli. Ja nie widziałem, świadkiem nie byłem, tylko widziałem w Końskowoli tych Żydów częściowo, gdzie oni stali z tobołkami, wystraszeni, z tymi dzieciakami, kupę ich było. I ta żydowska policja, która ich waliła. O to, to widziałem, to widziałem sam. Tylko dochodziły takie słuchy smutne, jak właśnie w tym tartaku, tam oni wymordowani, tam gdzieś wszędzie. Oni potrafili zabijać. To z byle jakiegoś powodu. Bo to wszystko zakazy. Nie wolno było tego, nie wolno tego. Jak złapali na jakimś handlu czy coś to strzelali, jak to do zwierzaków. O tak wyglądało to.

W Końskowoli to widziałem już tych puławskich Żydów, którzy przyszli z Puław. To byli Żydzi z Puław no i powiedzmy z tych miasteczek różnych okolicznych, z tych pobliskich wiosek jeszcze, tych miasteczek małych takich jak Kurów, Wąwolnica, Baranów. To były takie miejscowości handlowe, bo to jak chłopi gdzieś musieli sprzedać, więc miały, były takie te miasteczka, co wymieniłem przed chwilą i tutaj na targowiskach swoje produkty sprzedawali. a ci Żydzi sprzedawali towary znowuż z kolei im. Różne materiały, gwoździe, tam takie inne rzeczy, buty, czyli handel odchodził w tych małych miasteczkach. Ale potem wszystko do tej Końskowoli czy tam gdzieś jeszcze powywozili. Zabierali ich do pracy, a potem mordowali, co tam dużo mówić.

Data i miejsce nagrania	2003-09-17, Puławy
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Transkrypcja	Daniel Sekuła
Redakcja	Maria Radek
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"